

Advies Natuurwaarden Spa World
Nieuweschans

BügelHajema
Plek voor ideeën

**Advies Natuurwaarden Spa World
Nieuweschans**

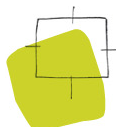
Inhoud

Rapport en bijlagen

19 november 2012

Projectnummer 195.20.04.01.00

Ideeën voor een plek

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Plangebied en voorgenomen plannen	9
2.1	Ligging	9
2.2	Huidige situatie	9
2.3	Historie	10
2.4	Bodemsamenstelling en grondwaterstand	10
2.5	Voorgenomen plannen	11
3	Gebiedsbescherming en effectbepaling	13
3.1	Natuurbeschermingswet 1998	13
3.2	Omgevingsplan - Ecologische Hoofdstructuur	14
3.3	Omgevingsplan - Natuurwaarden buiten de Ecologische Hoofdstructuur	16
4	Soortenbescherming en effectbepaling	17
4.1	Vaatplanten	18
4.2	Zoogdieren - vleermuizen	19
4.3	Zoogdieren - overige	20
4.4	Vogels	22
4.5	Amfibieën	23
4.6	Reptielen	23
4.7	Vissen	24
4.8	Dagvlinders	24
4.9	Libellen	25
4.10	Overige ongewervelden	25
5	Conclusie en consequenties	27
5.1	Beschermde gebieden	27
5.2	Beschermde soorten	27
5.3	Uitvoerbaarheid	27
6	Bronnen	29
6.1	Veldbezoek	29
6.2	Media	29
6.3	Gegevens	29
6.4	Literatuur	30

Bijlagen

Inleiding

De Wereldbazar O.G. B.V. heeft de gemeente Oldambt verzocht medewerking te verlenen aan de bouw van een Spa World met drie hotels, zwembaden, themapark met doolhof en openluchtgalerie, aan de Hamdijk 5 te Nieuweschans. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken, dient een bestemmingsplanprocedure te worden gevoerd. In dit kader is het conform artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) noodzakelijk een onderzoek uit te voeren naar effecten op de natuurwaarden (soortenbescherming en gebiedsbescherming).

AANLEIDING

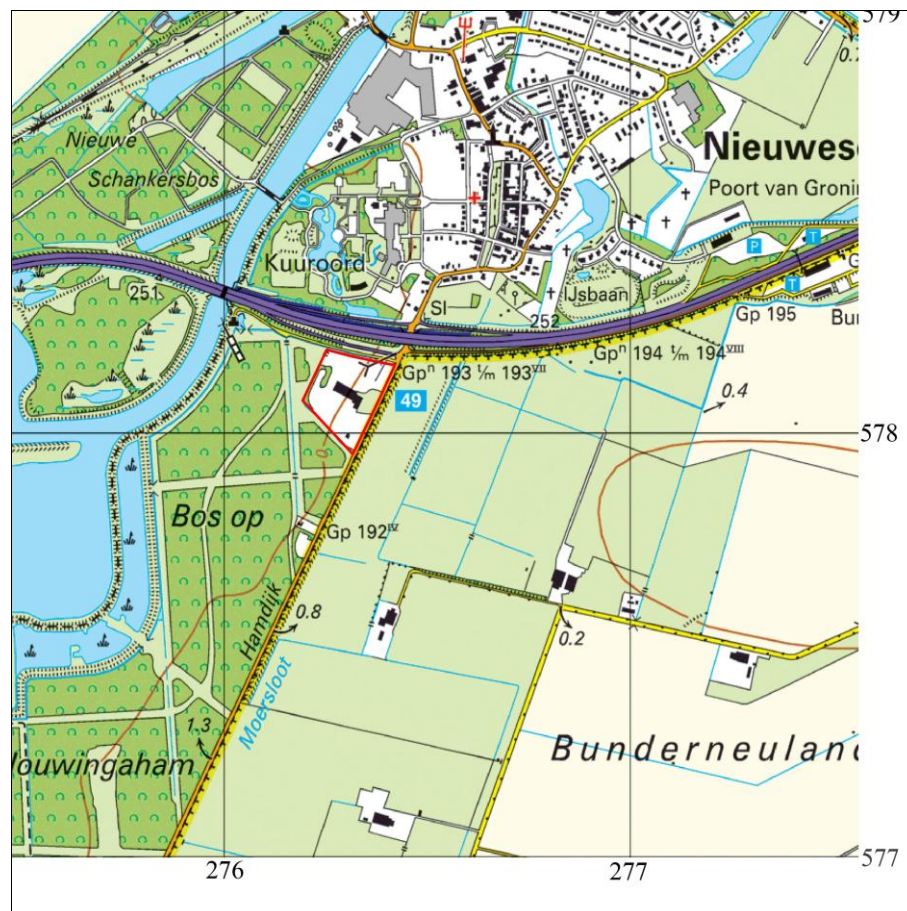
Het Advies Natuurwaarden behandelt de ecologische beoordeling van de bovengenoemde activiteit. De effecten op natuurwaarden worden beoordeeld in relatie tot bestaande wet- en regelgeving op het gebied van soortenbescherming en gebiedsbescherming. De soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet en de gebiedsbescherming in de Natuurbeschermingswet 1998, de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) en de provinciale structuurvisies en provinciale verordeningen.

DOEL VAN HET ADVIES

Waar nodig, wordt aandacht besteed aan het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Nadere informatie over deze wet- en regelgeving is opgenomen in bijlage 1. Overigens zullen mogelijk zowel de soortenbescherming als de gebiedsbescherming per 2013 worden ondergebracht in de nieuwe Wet natuurbescherming, waarbij de natuurmonumenten uit de huidige Natuurbeschermingswet 1998 onder de planologische bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur zullen gaan vallen.

De ligging van het plangebied wordt weergegeven in figuur 1).

PLANGEBIED

Figuur 1. Topografische kaart met ligging plangebied (rood omlijnd) (bron ondergrond: Mijn Kadaster)

OPZET VAN HET RAPPORT

Het rapport bestaat uit de volgende onderdelen:

- beschrijving van het plangebied en de voorgenomen plannen;
- beschrijving van de effecten op de te beschermen natuurwaarden;
- conclusies en consequenties.

INFORMATIE

De beschrijving van de relevante te beschermen natuurwaarden is gebaseerd op:

- bestaande bronnen, zoals databanken, verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, rapporten en websites;
- verkennend veldbezoek waarbij vooral is gekeken naar kritische en/of beschermde soorten, zowel wat betreft aanwezigheid van als potenties voor deze soorten.

BEOORDELING

Op basis van de bekende gegevens en het veldbezoek zijn de mogelijke effecten als gevolg van de toekomstige ontwikkelingen bepaald. Daarnaast zijn (de effecten van) deze ontwikkelingen beoordeeld in het kader van de natuurwetgeving. Het is mogelijk dat het onderzoek aantoont dat aanvullend onderzoek noodzakelijk is. Waar nodig, wordt aandacht geschonken aan eventuele mitigerende en compenserende maatregelen.

Tot slot worden in hoofdstuk 5 Conclusie en consequenties de bevindingen van het onderzoek kort weergegeven.

BEVINDINGEN

Plangebied en voorgenomen plannen

2

2.1

Ligging

Het plangebied ligt aan de zuidzijde van het dorp Nieuweschans en de Rijksweg A7, waar deze de grens met Duitsland vormt, in het kilometerhok¹ 276-578 en in uurhok¹ 08-54. Figuur 1 geeft een overzicht van de ligging van het plangebied en het kilometerhok. Het plangebied ligt tegen een jong bosgebied en grenst aan de oostzijde aan de Rijksweg A7 en aan de zuidzijde aan de Hamweg langs agrarische percelen in Duitsland.

2.2

Huidige situatie

Het plangebied ligt ten zuiden van Nieuweschans en bestaat grotendeels uit een verhard terrein met in het midden een hotel en een loods. Het hotel is niet meer als zodanig in gebruik. In de loods is een niet permanent actief autobedrijf gevestigd. Verspreid op het terrein staan bomen. Hieromheen liggen wat puin en losse stenen en takken. De randen van het plangebied bestaan aan de noord-, west- en zuidzijde uit ongemaaid of -begrasd gras.

Het terrein is erg nat met water op het land. Aan de zuid- en westzijde ligt achter het grasveld een verruigd stuk met verschillende bomen en struiken en daarachter een inmiddels verbrede watergang met bergingsfunctie. Hierachter ligt een stuk loofbos (Bos op Houwingaham) van Staatsbosbeheer. Aan de noordzijde wordt het plangebied begrensd door een brede sloot, met hierachter een verharde weg. De watergangen zijn recent vergraven en verbreed met het oog op een verbeterde waterberging. Ten oosten van het plangebied ligt de Hamdijk met hierachter open weilanden in het aangrenzende Duitsland.

Het verkeerslawaaï van de Rijksweg A7 en in het bijzonder dat van de brug over de Westerwoldsche Aa, is overal in het terrein sterk hoorbaar. Het terrein wordt bewaakt door meerdere honden.

---

¹ Een kilometerhok is een vastgelegd gebied van 1 km bij 1 km. De Topografische Dienst heeft deze hokken ingevoerd als rasterverdeling voor het tekenen van de topografische kaarten van Nederland. Een uurhok is een gebied van 5 km bij 5 km gebaseerd op diezelfde verdeling.

Voormalig hotel en wegrestaurant Luinge aan de Hamdijk in vol bedrijf (bron: Google Street View)

Loodsen achter het hotel, met overzicht over het plangebied in 2007

2.3

Historie

Uit de Grote Historische Atlas van Nederland is op te maken dat het plangebied en de directe omgeving al in 1855 bestonden uit akker- en weiland. Het Bos op Houwingaham van Staatsbosbeheer aan de zuid- en westzijde van het plangebied is in 1998 aangeplant.

2.4

Bodemsamenstelling en grondwaterstand

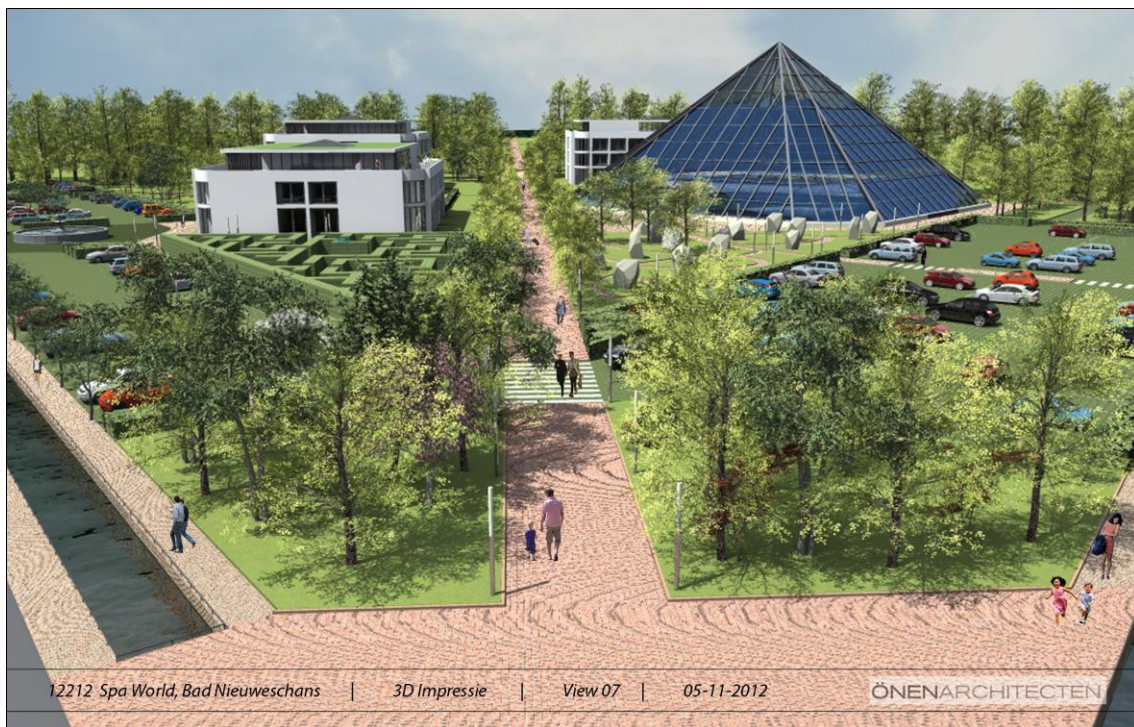
De bodemsamenstelling en de grondwaterstand zijn voor veel planten- en diersoorten een bepalende factor voor het voorkomen in een gebied. Volgens de bodemkaart bestaat het plangebied uit een associatie van kalkrijke en kalkarme poldervaaggronden welke zijn ontstaan in klei. De gemiddeld hoogste grondwaterstand is hier minder dan 40 cm beneden het maaiveld. De gemiddeld laagste grondwaterstand is meer dan 120 cm beneden het maaiveld. De sloten om het plangebied zijn het hele jaar door watervoerend.

2.5

Voorgenomen plannen

De huidige bebouwing in het plangebied wordt gesloopt, waarna het gebied een andere inrichting krijgt. Spa World krijgt drie hotels voor verschillende doelgroepen, een subtropisch zwembad en ondergeschikte voorzieningen i.c. een doolhof, openluchtgalerie en beeldentuin. Vanuit het entreeplein is een groene loper zichtbaar, waarover een rechte zichtlijn over de houten kunstbrug visueel de verbinding mogelijk maakt tussen de Hamdijk en de Jachthaven.

Langs de Groene loper liggen het doolhof, de beeldentuin, werkateliers en het subtropisch zwembad. Een deel van deze glazen piramide wordt klimwand. De hotels zijn dusdanig van opzet dat aan de buitenzijde zich uitsluitend de in- en uitgangen bevinden voor in- en uitchecken.

Impressie Spa World: groene loper

G e b i e d s b e s c h e r - m i n g e n e f f e c t b e - p a l i n g

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Natuurbeschermingswet 1998, de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is uitgewerkt in het Provinciaal Omgevingsplan (POP) 2009-2013 en de Omgevingsverordening 2009 (zie bijlage 1).

3.1

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 bundelt de gebiedsbescherming van nationaal begrensde natuurgebieden. In de Natuurbeschermingswet zijn ook de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. Onder de Natuurbeschermingswet 1998 zijn drie typen gebieden aangewezen en beschermd: Natura 2000-gebieden, beschermde natuurmonumenten en Wetlands.

Het plangebied is geen onderdeel van en grenst niet aan een gebied uit de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtstbijzijnde gebied hieruit is het Natura 2000-gebied Waddenzee met daarin opgenomen het natuurmonument Dollard op ruim 5 km ten noorden van het plangebied. De ligging van beschermde gebieden in de omgeving van het plangebied is weergegeven in figuur 2. In aanvulling hierop wordt opgemerkt dat Niedersachsen in Duitsland ook de Dollard en gebieden rond de Eems heeft aangewezen in het kader van de Europese Richtlijnen (niet op de kaart). Als enige zit meervleermuis daarbij als ander instandhoudingsdoel dan waarvoor in Nederland gebieden zijn aangewezen. Tussen de beschermde gebieden en het plangebied liggen onder meer bebouwing en infrastructuur. Het plangebied heeft daarnaast geen belangrijke ecologische relaties met de beschermde gebieden.

INVENTARISATIE

Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden, de aard van de ontwikkelingen en de huidige terreinomstandigheden van het plangebied zijn geen negatieve effecten op beschermde gebieden te verwachten.

EFFECTEN

Figuur 2. Ligging beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (rood) nabij plangebied (roze ster) (bron: EL&I kaartenmachine)

CONCLUSIE Voor deze activiteit is geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig. Het is voldoende wanneer het bevoegd gezag voor het bestemmingsplan, de gemeenteraad van Oldambt, dit gemotiveerd overweegt bij de vaststelling van het plan (College van Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen, 17 mei 2011, nr. 2011-20.269/20/A.10).

3.2

Omgevingsplan - Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. De Ecologische Hoofdstructuur is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur is uitgewerkt in het Provinciaal Omgevingsplan (POP) 2009-2013 en de Omgevingsverordening 2009 (zie bijlage 1).

INVENTARISATIE Het plangebied is geen onderdeel van, maar grenst aan de Ecologische Hoofdstructuur (zie ook figuur 3). Het betreft de andere oever van de Westerwoldse Aa, die vooral als ecologische verbindingzone is ontwikkeld. Op de verder

weg gelegen in de Ecologische Hoofdstructuur opgenomen gebieden rond de Blauwe Stad en de Dollard, zijn gezien de afstand geen effecten te verwachten. Tussen die EHS-gebieden en het plangebied liggen onder meer bebouwing en infrastructuur. Het plangebied heeft daarnaast geen belangrijke ecologische relaties met die beschermde gebieden.

De nabije beschermde gebieden worden van het plangebied afgeschermd door het Bos op Houwingaham. Daar komt bij dat de directe omgeving van het plangebied, inclusief de Ecologische Hoofdstructuur geen grote waarden herbergt vanwege de verstoring door verkeersgeluid. Daarbij zijn de terreinomstandigheden van het plangebied, verhard en open, anders dan die van de beschermde gebieden waardoor ecologische relaties afwezig zijn. Gezien de relatief rustige en inpannige aard van de ontwikkelingen zijn geen negatieve effecten op de Ecologische Hoofdstructuur te verwachten.

EFFECTEN

De activiteit is op het punt van de Ecologische Hoofdstructuur niet in strijd met het Provinciaal Omgevingsplan (POP) 2009-2013 en de Omgevingsverordening 2009. Het is aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen, om deze visie te bevestigen.

CONCLUSIE

Figuur 3. Ligging beschermde gebieden in het kader van het Provinciaal Omgevingsplan (POP) 2009-2013 en de Omgevingsverordening 2009 (groen: EHS-land, blauw: EHS-water, lichtgroen: overige bos- en natuurgebieden) nabij plangebied (roze ster) (bron: Omgevingsverordening provincie Groningen 2009)

3.3

Omgevingsplan - Natuurwaarden buiten de Ecologische Hoofdstructuur

INVENTARISATIE	<p>In het kader van het Omgevingsplan (POP) 2009-2013 en de Omgevingsverordening 2009 heeft de provincie Groningen het Bos op Houwingaham direct rond het plangebied aangeduid als Overige bos en natuurgebied (zie figuur 3). Vergelijkbare gebieden liggen verder weg langs de Westerwoldsche Aa en rond Winschoten, zoals het Waterpark Tusschenwegen, de beplantingen langs de Rijksweg A7 en de spoorlijn Winschoten-Nieuweschans en bijvoorbeeld het Sint Vitusholt en de Beersterplas. Het gaat hierbij om relatief jonge loofbossen, veelal in combinatie met gegraven open water.</p>
EFFECTEN	<p>Het plangebied is een goeddeels kaal en grotendeels verhard en nog bebouwd terrein. Dat heeft geen ecologische relaties met water of groen in de bredere omgeving. De toekomstige groene en natuurlijke inrichting en uitstraling zal het ecologisch belang van de bredere omgeving eerder versterken dan aantasten.</p>
CONCLUSIE	<p>De activiteit is op het punt van natuur niet in strijd met de Omgevingsverordening 2009. Het bestemmingsplan heeft geen betrekking op bos- en natuurgebieden buiten de Ecologische Hoofdstructuur en het plan voorziet niet in wijziging van de bestemming of wijziging ter zake van het gebruik van de grond ten gevolge waarvan in significante mate afbreuk wordt gedaan aan het areaal van de tot het bos- en natuurgebied behorende gronden. Het is aan het bevoegd gezag, het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen, om deze visie te bevestigen.</p>

Soortenbescherming en effectbepaling

Relevante wet- en regelgeving op het gebied van de soortenbescherming betreft de Flora- en faunawet en het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Nadere informatie over deze wet- en regelgeving is opgenomen in bijlage 1. Het onderzoek is uitgevoerd op basis van bestaande gegevens en een verkennend veldbezoek.

WET- EN REGELGEVING

Op basis van de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet worden de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes ingedeeld. Het gaat hierbij om algemene soorten (soorten uit tabel 1), overige soorten (soorten uit tabel 2) en strikt beschermde soorten (soorten uit tabel 3). Om verwarring te voorkomen, wordt in dit rapport respectievelijk de benaming licht, middelzwaar en streng beschermd gehanteerd (zie bijlage 1). De inheemse vogelsoorten hebben een eigen afwijkend beschermingsregime; ze vallen zowel onder het middelzware als strenge beschermingsregime.

BESCHERMINGSREGIME

Geraadpleegde databanken (opgave van Het Natuurloket (1), zie bijlage 2), verspreidingsatlassen, waarnemingsoverzichten, websites en rapporten zijn met een eigen nummer in de literatuurlijst opgenomen. Gegevens uit deze bronnen worden bij het bespreken van de verschillende soortengroepen alleen genoemd indien ze een meerwaarde voor het onderzoek hebben. Tevens is in 2008 voor hetzelfde gebied reeds onderzoek gedaan (33). De bevindingen uit deze rapportage zijn meegenomen in het onderzoek en worden waar nodig aangehaald.

BRONNEN

Het plangebied is eind oktober 2012 bezocht om een indruk te krijgen van de terreinomstandigheden van het plangebied, de omgeving en de voorkomende flora en fauna (zie ook paragraaf 6.1). Het veldbezoek is niet in een geschikt seizoen uitgevoerd, maar omdat het grotendeels te herontwikkelen, nog ingericht bebouwd gebied en overigens braakliggend terrein betreft, is dat geen groot bezwaar. Bovendien is voor hetzelfde terrein in 2007 al een vooronderzoek met terreinbezoek uitgevoerd.

VELDBEZOEK

Gezien de aard van het plangebied en op basis van de indruk die van het plangebied is verkregen, de kennis over leefgebieden van soorten en de beschikbare gegevens, kan van alle soortengroepen, behalve vleermuizen met voldoende zekerheid een oordeel worden gegeven over het voorkomen van beschermde soorten in het gebied.

4.1

Vaatplanten

INVENTARISATIE

Het plangebied is grotendeels verhard. Hier staan verspreid enkele exemplaren ruwe berk. Tegen de loods achter het hotel groeit klimop. Langs de rand van de loods groeien onder andere vogelmuur en gewone berenklaauw. Op het braakliggende gedeelte groeien verschillende grassoorten waaronder veel zachte witbol, witte klaver, kleeftkruid en smalle weegbree. In het noordelijke deel staan ook riet en hondsdraf. Aan de zuidwestkant van het gebied ligt een grasveldje met hierin harig wilgenroosje en kroontjeskruid. Dit grasveldje werd begrensd door een coniferen haag en verspreid staan enkele bomen zoals ruwe berk en zwarte els. Aan de westzijde groeien onder andere haagbeuk, zwarte els en Spaanse aak. De omringende sloten zijn kaal na recente vergraving, maar in de omgeving staat op enkele plekken riet, verschillende grassoorten en grote brandnetel. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten of rode lijstsoorten aangetroffen.

Harig wilgenroosje

Kroontjeskruid

EFFECTEN

Er zijn geen beschermde soorten in het plangebied aanwezig die geschaad kunnen worden door de beoogde ontwikkelingen.

CONCLUSIE

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep vaatplanten ontstaan. Er kunnen geen verbodsbepalingen voor planten worden overtreden (artikel 8 van de Flora- en faunawet).

4.2

Zoogdieren - vleermuizen

Uit de gegevens van QuickScanHulp ((1) zie bijlage 2) blijkt dat er de laatste vijf jaren vier streng beschermde soorten en tevens Habitatrichtlijnsoorten uit de directe omgeving bekend zijn. De laatste vijf jaren zijn gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis gerapporteerd binnen een kilometer van het plangebied (1). Uit het kilometerhok zijn drie soorten bekend, namelijk gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en meervleermuis (4). Uit het uurhok zijn vier soorten bekend: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en watervleermuis (22, 20). Het hotel is mogelijk geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende soorten als meervleermuis, laatvlieger en gewone dwergvleermuis. De loodsen, hebben enkelsteens muren en hebben hierdoor geen tussenruimtes die geschikt zijn als verblijfplaats van vleermuizen. Wel kunnen restruimten door vleermuizen worden benut.

INVENTARISATIE

De bomen zijn merendeels te jong en met hun relatief geringe omvang hebben ze in het plangebied waarschijnlijk geen holtes of spleten die geschikt zijn als verblijfplaats van vleermuizen. Voor gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis is het plangebied geschikt als jachtgebied. Water- en meervleermuis jagen boven de grote waterpartijen zoals de Westerwoldsche Aa met alle verbredingen. Voor deze soorten zijn alleen op termijn de verbrede watergangen rond het plangebied als geschikt jachtgebied aanwezig.

Door de sloop van het hotelgebouw en de aangebouwde loodsen kunnen verblijfplaatsen van bijvoorbeeld gewone dwergvleermuis en laatvlieger verloren gaan. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. Na realisatie van de ontwikkeling zal een even geschikt foerageergebied voor vleermuizen van de bebouwde kom ontstaan. Door de nieuwbouw en de aanplant van bomen kunnen daarnaast (op den duur) verblijfplaatsen voor vleermuizen ontstaan. Daarbij is eventueel voor meervleermuis tevens sprake van externe werking op een instandhoudingsdoel voor de Habitatrichtlijn, maar dat lijkt niet waarschijnlijk aangezien voor deze soort water foerageergebied is.

EFFECTEN

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de mogelijk voorkomende soorten ontstaan, maar een onvoldoende beeld van de gebruiksfuncties. Alle vleermuissoorten, alsmede hun vaste verblijfplaatsen zijn streng beschermd. Als gevolg van de sloop van de bebouwing kunnen vaste verblijfplaatsen van deze soorten worden vernietigd en verstoord (artikel 11). Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood (artikel 9). Aanvullend onderzoek is nodig om de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen uit te sluiten, dan wel aan te tonen. Overeenkomstig het vleer-

CONCLUSIE

muisprotocol² dient het woonhuis in de periode mei tot oktober vijf maal te worden onderzocht op het gebruik door vleermuizen. Indien verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetroffen, dan moet conform de laatste jurisprudentie (AbRS 201104809) een mitigatieplan worden opgesteld om de dieren te verleiden het gebouw of de bomen te verlaten.

4.3

Zoogdieren - overige

INVENTARISATIE

In het uurhok zijn 20 soorten bekend (22), waarvan één streng beschermde soort (otter), één middelzwaar beschermde soort (steenmarter), 14 licht beschermde soorten en vier niet beschermde soorten. De laatste vijf jaren zijn alleen das en steenmarter in de buurt geregistreerd (1). In het uurhok wordt ook melding gemaakt van bosspitsmuis. Met bosspitsmuis worden twee soorten bedoeld (gewone en tweekleurige bosspitsmuis) die in het veld moeilijk van elkaar zijn te onderscheiden. In het plangebied gaat het gezien de verspreidingskaarten om gewone bosspitsmuis.

Otter is in Nederland officieel uitgestorven. Na herintroductie aan het eind van de vorige en begin van deze eeuw komen ze momenteel weer voor in Noordwest-Overijssel, Zuidoost-Friesland en het rivierengebied. In het uurhok is geen geschikt biotoop voor deze soort aanwezig. Das zal in de huidige braakliggende en door honden bewaakte situatie niet meer op het terrein komen.

Het plangebied is geschikt jachtgebied voor de marterachtigen bunzing, hermelijn, wezel en steenmarter. Het is niet uit te sluiten dat de middelzwaar beschermde steenmarter een verblijfplaats heeft in de loods, al zal ook dat niet samengaan met het bewaakte terrein. Voor een verblijfplaats van de andere marterachtigen is het terrein te nat, maar komt mogelijk het begroeiende weglichaam van de A7 of een plek in het Bos op Houwingaham in aanmerking.

Dat geldt een groot deel van het jaar ook voor egel, rosse woelmuis, bosmuis, gewone bosspitsmuis en de niet uit het uurhok bekende aardmuis, veldmuis en huisspitsmuis. In het plangebied zijn eerder echter wel molshopen aangetroffen (2007). Voor de overige in het uurhok aangetroffen soorten biedt het gebied geen geschikte verblijfplaatsen door de afwezigheid van voldoende rust en beschutting. Waarschijnlijk zijn deze soorten aangetroffen in het nabijgelegen bosgebied Bos op Houwingaham.

---

² GaN, NGB en Zoogdierverseniging, 2012 Vleermuisprotocol versie 24 februari 2012, Gegevensautoriteit Natuur, Netwerk Groene Bureaus en Zoogdierverseniging, www.gegevensautoriteitnatuur.nl, Utrecht.

Bosmuis

Egel

Ten behoeve van de ontwikkelingen zal de bodem worden vergraven, waardoor leefgebied van de voorkomende soorten verloren gaat en enkele vaste verblijfplaatsen worden vernietigd en verstoord. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood. Het ligt in de lijn der verwachting dat het plangebied na inrichting een lagere waarde voor zoogdieren zal hebben.

EFFECTEN

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep overige zoogdieren ontstaan. In het plangebied komen mogelijk af en toe enkele licht beschermde soorten voor. Vaste verblijfplaatsen van deze soorten kunnen worden vernietigd en verstoord (artikel 11) als gevolg van de ontwikkelingen. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood (artikel 9). In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor de artikelen 9 tot en met 11. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van de voorgenomen activiteiten is een ontheffingsaanvraag voor deze soorten niet aan de orde. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

CONCLUSIE

Om invulling te geven aan de zorgplicht is het nodig dat het plangebied voor aanvang van de werkzaamheden zoveel mogelijk ongeschikt voor dieren wordt gemaakt. Dit kan onder meer worden bewerkstelligd door de vegetatie in het terrein enkele dagen voor aanvang van de werkzaamheden kort af te maaien en opgaande beplanting te kappen. In de tussenliggende dagen zullen diersoorten, zoals (spits)muisen het terrein verlaten, omdat er niet voldoende dekking aanwezig is.

ZORGPLICHT

Het is niet uit te sluiten dat steenmarter een verblijfplaats heeft binnen de loods. Het vernietigen van een verblijfplaats moet buiten het voortplantingsseizoen (van maart tot juni) gebeuren. Voordat de loods eventueel wordt gesloopt, moet ervoor worden gezorgd dat steenmarter uit het gebouw is, om te voorkomen dat het dier wordt verstoord of gedood. Dit kan gebeuren door de loods eerst van binnen op te ruimen. De sloop moet daarna aan één kant van het gebouw gebeuren, om zo steenmarter de gelegenheid te geven uit de loods te vluchten.

4.4

Vogels

INVENTARISATIE	Uit het uurhok zijn 81 soorten bekend, waarvan 22 soorten van de Rode lijst (7). Van de rode lijstsoorten kan een enkel exemplaar van kneu, ringmus en spotvogel in het plangebied tot broeden komen. Daarnaast bieden vooral de bomen en struiken aan de zuid- en westzijde van het plangebied geschikt broedbiotoop voor algemene soorten als fitis, houtduif, merel, roodborst en winterkoning. Verblijfplaatsen van vogels die gebruikmaken van een vaste verblijfplaats zoals (1): boomvalk, buizerd, grote gele kwikstaart, havik, huis-mus, kerkuil, ransuil, slechtvalk, sperwer of zwarte wouw worden niet in of direct rond het plangebied verwacht.
EFFECTEN	Het broed- en foerageergebied van een aantal vogelsoorten zal veranderen als gevolg van de ontwikkelingen. De nieuwe situatie met groene beplanting en doolhof is echter ook geschikt voor broedvogels van bos en struweel. Indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden opgestart, kunnen nesten van broedvogels worden verstoord.
CONCLUSIE	Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep vogels ontstaan. Alle vogelsoorten (uitgezonderd exoten) zijn beschermd. Ontheffing voor het vernielen en verstoren van bewoonde nesten van vogels (artikel 11) wordt in principe niet verleend. Men kan er in dit plangebied van uitgaan dat geen verbodsbepalingen worden overtreden als buiten het broedseizoen wordt gewerkt of als voor het broedseizoen wordt begonnen en de werkzaamheden continu voortduren. Als de werkzaamheden voor het broedseizoen worden opgestart en continu voortduren, zullen broedvogels een rustiger broedplaats (op enige afstand) zoeken en niet door de werkzaamheden worden gestoord. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt evenwel dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli loopt.

Wanneer men de werkzaamheden tijdens het broedseizoen wil opstarten, dient het terrein vooraanvang van de werkzaamheden door een deskundige te worden onderzocht op het voorkomen van broedvogels. Wanneer broedvogels worden aangetroffen, moeten de werkzaamheden worden uitgesteld of moet rond het nest een 'werkvrije' zone in acht worden genomen. In deze zone mag dan niet worden gewerkt teneinde verstoring van de broedende vogel(s) te voorkomen.

4.5

Amfibieën

In de aanliggende sloot kunnen enkele algemene amfibieën, zoals bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander voorkomen (33). Ook is in het uurhok meerkikker aangetroffen. Amfibieën hebben voor hun voortplanting water nodig. Meerkikker kan zich in de sloten langs het plangebied voortplanten. Al is dat nu voor geen van deze soorten met de recente vergravingen aanmerkelijk. Buiten het voortplantingsseizoen leven de eerste drie genoemde soorten op het land en overwinteren in greppels of holten of onder hout, boomwortels of stenen. Voornoemde licht beschermde soorten kunnen incidenteel in het grasland voorkomen.

INVENTARISATIE

Door de ontwikkelingen zal het plangebied als leefgebied voor amfibieën veranderen. In de toekomstige situatie zal het echter gedeeltelijk geschikt zijn als leefgebied voor genoemde soorten. Bij graafwerkzaamheden zullen wel terreindelen worden vergraven, waardoor (overwinterings)verblijfplaatsen worden vernietigd en/of verstoord. Ook kunnen tijdens de werkzaamheden enkele exemplaren worden gedood.

EFFECTEN

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep amfibieën ontstaan. In het plangebied komen enkele licht beschermde soorten voor. Vaste verblijfplaatsen van deze soorten kunnen worden vernietigd en verstoord (artikel 11) als gevolg van de ontwikkelingen. Ook kunnen enkele exemplaren worden gedood (artikel 9). In het geval van ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor licht beschermde soorten een vrijstelling voor de artikelen 9 tot en met 11. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. In het kader van de voorgenomen activiteiten is een ontheffingsaanvraag voor deze soorten niet aan de orde. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

CONCLUSIE

4.6

Reptielen

Binnen het plangebied is geen geschikt leefgebied voor reptielen aanwezig; daarnaast komt uit het raadplegen van verschillende bronnen (1, 26, 27) naar voren dat in de ruime omgeving van het plangebied geen waarnemingen van reptielen bekend zijn. Er worden derhalve geen reptielen binnen het plangebied verwacht.

INVENTARISATIE

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep reptielen ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op reptielen verwacht.

EFFECTEN/CONCLUSIE

4.7

Vissen

INVENTARISATIE	Het plangebied kent een brede recent vergraven grenssloot. In deze sloot kunnen enkele algemene vissoorten, zoals tiendoornige stekelbaars en blankvoorn voorkomen (33). Vanwege geïsoleerde ligging en de recente vergraving is de sloot geen geschikt biotoop voor beschermde vissoorten, zoals grote en kleine modderkruiper die wel binnen 1 tot 10 km van het plangebied zijn gevonden (1).
EFFECTEN/CONCLUSIE	Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep vissen ontstaan. De recent vergraven sloten worden door de beoogde ontwikkeling en niet aangetast. Als gevolg van de ontwikkelingen worden daarom geen effecten op beschermde soorten of soorten van de Rode lijst verwacht.

4.8

Dagvlinders

INVENTARISATIE	<p>Door het voormalige (maaien en intensieve begrazing) en huidige gebruik (braak) is het plangebied geen hoogwaardig leefgebied voor dagvlinders. In het plangebied komen wel enkele nectar- en waardplanten voor van algemene, niet beschermde soorten zoals kleine vos en klein koolwitje.</p> <p>Uit het uurhok zijn 24 soorten bekend (29), waaronder één rode lijstsoort: bruine vuurvlinder (streng beschermd). Dit is een soort van schrale graslanden en heidevelden en de soort zal in het plangebied niet voorkomen.</p> <p>Op basis van de geraadpleegde bronnen (1) kan de streng beschermde keizersmantel in de omgeving van het plangebied worden verwacht. Keizersmantel staat tevens op de Rode lijst vermeld als 'verdwenen uit Nederland'. De soort plant zich zeer waarschijnlijk niet meer in Nederland voort. De soort wordt nog wel jaarlijks waargenomen als zwerver uit bergbossen in de Eifel en de Ardennen. Het plangebied heeft geen speciale waarde voor de soort.</p>
----------------	--

Atalanta

Kleine vos

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep dagvlinders ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op beschermde soorten of soorten van de Rode lijst verwacht.

EFFECTEN/CONCLUSIE

4.9

Libellen

In het uurhok komen volgens het waarnemingenverslag zes soorten voor (33). Hieronder bevinden zich geen beschermde soorten of soorten van de Rode lijst. De watergangen langs het plangebied vormen geschikt voortplantingsbiotoop voor enkele algemeen voorkomende soorten, zoals het in het uurhok aangetroffen lantaarntje en bloedrode heidelibel. Het plangebied zal onderdeel zijn van het jachtgebied van deze soorten. Binnen het plangebied is geen geschikt leefgebied voor beschermde libellen aanwezig; daarnaast komt uit het raadplegen van verschillende bronnen (1, 29, 23) naar voren dat in de ruime omgeving van het plangebied geen waarnemingen van beschermde libellen bekend zijn. Er worden derhalve geen beschermde libellen binnen het plangebied verwacht.

INVENTARISATIE

Op basis van het veldbezoek en de geraadpleegde bronnen is een voldoende beeld van de soortengroep libellen ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op beschermde soorten of soorten van de Rode lijst verwacht.

EFFECTEN/CONCLUSIE

4.10

Overige ongewervelden

Met het oog op de aanwezige biotopen, het voorkomen en de verspreiding in Nederland worden binnen en direct rond het plangebied geen beschermde overige ongewervelde soorten verwacht.

INVENTARISATIE

Op basis van het veldbezoek is een voldoende beeld van de soortengroep ontstaan. Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op beschermde soorten verwacht.

EFFECTEN/CONCLUSIE

Conclusie en consequenties

5

5.1

Beschermde gebieden

Beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur liggen op enige tot ruime afstand van het plangebied en zijn hiervan gescheiden door bospercelen, een beek, en deels bebouwing en infrastructuur. Gezien de aard van de ingrepen zijn geen negatieve effecten op deze gebieden te verwachten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig. De activiteit is op het punt van natuur niet in strijd met het Provinciaal Omgevingsplan (POP) 2009-2013 en de Omgevingsverordening 2009.

5.2

Beschermde soorten

Uit het onderzoek komt naar voren dat het plangebied een zeer beperkte natuurwaarde kent, met uitzondering mogelijk voor vleermuizen. Naar verblijfplaatsen in de bebouwing en bomen en foerageergebieden en trekroutes in de omgeving moet gedurende een zomerseizoen een nader onderzoek plaatsvinden conform het vleermuisprotocol (zie 4.2). Wanneer bij het uitvoeren van de werkzaamheden rekening wordt gehouden met het broedseizoen van vogels (zie voorwaarden paragraaf 4.4) worden, behalve voor vleermuizen, geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden.

Voor de aanwezige licht beschermde soorten geldt een vrijstelling van de verboden in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Wel blijft de zorgplicht van toepassing.

5.3

Uitvoerbaarheid

Uit het onderzoek naar effecten op beschermde natuurwaarden blijkt nog niet dat de aanwezige natuurwaarden geen belemmeringen vormen voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Deze conclusie geldt voor de beschermde soorten en de noodzaak van ontheffingen.

De gemeenteraad kan onder overweging van de gegeven argumenten ten aanzien van Natura 2000-gebieden het bestemmingsplan vaststellen.

Het is aan het bevoegd gezag om de visie dat er geen sprake zal zijn van negatieve effecten op overige beschermde gebieden en een noodzaak tot vergunningen te bevestigen.

Gezien de aangetroffen soorten en de in dit rapport opgenomen voorziene plannen en activiteiten behoudt dit onderzoek drie jaar zijn geldigheid voor een wettelijke of juridische procedure. Dit betreft een ontheffingsaanvraag voor de Flora- en faunawet of een besluit waarop de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is (onder andere een besluit voor de Wro). Bij aanpassingen van het oorspronkelijke plan en veranderingen in de terreinomstandigheden van het plangebied, die kunnen leiden tot andere inzichten met betrekking tot natuurwaarden, zal een actualisatie van het onderzoek moeten plaatsvinden. Dit geldt ook wanneer het beleid voor beschermde gebieden in de omgeving verandert.

Bronnen

6

6.1

Veldbezoek

Het plangebied en omgeving is op 30 oktober 2012 door de heer drs. R.G. Meijer bezocht om een indruk te krijgen van het terrein en het voorkomen van planten- en diersoorten. Tijdens het bezoek zijn plantensoorten genoteerd, maar zijn verder geen volledige vegetatieopnamen gemaakt. Het was een half bewolkte dag met een maximumtemperatuur van 6°C en een matige noordwestenwind.

VERKENNEND VELDBEZOEK

6.2

Media

1. www.quickscanhulp.nl. QuickScanHulp is een internetapplicatie die gegevens over beschermde soorten van de laatste vijf jaar in een aan te geven gebied toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Het is een initiatief van onder meer de Gegevensautoriteit Natuur en de organisaties binnen de VOFF (www.natuurloket.nl).
2. www.telmee.nl. Telmee.nl is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). Op de site is tevens verspreidingsinformatie van planten en dieren te vinden.
3. www.waarneming.nl. Waarneming.nl is een website van vrijwilligers, waarop natuurwaarnemingen in Nederland worden verzameld. Op de site is tevens verspreidingsinformatie van planten en dieren te vinden.
4. www.zoogdieratlas.nl. Zoogdieratlas.nl is een digitale verspreidingsatlas van zoogdieren. De verspreiding van zoogdieren wordt per provincie in kaart gebracht. Zoogdieratlas.nl is een initiatief van de Zoogdierverseniging. De Zoogdierverseniging werkt per provincie samen met diverse organisaties.

6.3

Gegevens

5. Stichting FLORON, Leiden voor gegevens van planten; FlorBase 2K³.

---

³ FlorBase is een bestand met plantensoortwaarnemingen op 1 x 1 kilometerhokniveau. Het bestand bestaat uit gegevens van provincies, particulieren, terreinbeherende organisaties en instituten.

6. Zoogdierdatabank van de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, Arnhem.
7. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen voor gegevens van 2012.
8. Landelijke Databank Stichting RAVON, Nijmegen voor gegevens van amfibieën en reptielen.

6.4

Literatuur

9. Stichting voor Bodemkartering, Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Toelichting bij kaartblad 13 (,18 en 23) Winschoten, Wageningen 1980.
10. Grote Historische Atlas Groningen, Uitgeverij Nieuwland, Tilburg 2006.
11. Grote Historische Atlas van Nederland 1:50.000, 2 Noord-Nederland 1851-1855, Groningen 1990.
12. Versfelt, H.J., M. Schroor, De atlas van Huguenin 1819-1829, uitgever Heveskes Uitgevers, Groningen 2005.
13. Versfelt, H.J., M. Schroor, De Franse kaarten van Drenthe en de noordelijke kust 1811-1813, uitgever Heveskes Uitgevers, Groningen 2001.
14. Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, De Dagvlinders van Nederland, verspreiding (periode <1980-2003) en bescherming, Nederlandse fauna deel 7, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden 2006.
15. Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen, Atlas van de Nederlandse zoogdieren (verspreidingsperiode 1970-1988), Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht 1992.
16. Brouwer, T., B. Crombaghs, A. Dijkstra, Vissenatlas Groningen Drenthe (verspreidingsperiode 1980-2007), Uitgeverij Profiel Bedum, 2008.
17. Dijkstra, V., Belangrijkste zoogdiergebieden in Nederland; mededeling 37 van de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming (VZZ), Utrecht 1997.
18. Hustings, F., J.-W. Vergeer, SOVON Vogelonderzoek Nederland, Atlas van de Nederlandse Broedvogels (verspreidingsperiode 1998-2000), Nederlandse fauna deel 5, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden 2002.
19. Kapteyn, K., Vleermuizen in het landschap: Over hun ecologie, gedrag en verspreiding (periode 1980-1993), Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs en Provincie Noord-Holland, Haarlem 1995.
20. Limpens, H., K. Mostert en W. Bongers, Atlas van de Nederlandse vleermuizen: Onderzoek naar verspreiding (periode 1986-1993) en ecologie, KNNV Uitgeverij, Utrecht 1997.
21. Meijden, R. van der, Heukels' Flora van Nederland, Wolters-Noordhoff bv, Groningen/Houten 2005.

22. Molen, van der H., Verspreidingsatlas van de Groninger zoogdieren (periode 1975-1993), Groningen 1993.
23. Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, De Nederlandse libellen (Odonata) (verspreidingsperiode <1950-1997) - Nederlandse fauna deel 4, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden 2002.
24. Nie, dr. H. de, Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen (verspreidingsperiode 1971-1995), Media Publishing en Stichting Atlas Verspreiding, Doetinchem 1996.
25. Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber. A.J. van Loon, A.A. Maelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit, H.H.W. Velthuis, De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata) (verspreidingsperiode <1980-1999) - Nederlandse fauna deel 6. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden 2004.
26. Stichting RAVON, Waarnemingenoverzicht 2010 (verspreidingsperiode 2001-2010), RAVON 42, jaargang 13 (4): blz. 105-119.
27. Stichting RAVON, Waarnemingenoverzicht 2009 (verspreidingsperiode 2000-2009), RAVON 38, jaargang 12 (4): blz. 78-98.
28. Twisk, P., A. van Diepenbeek, J.P. Bekker, Veldgids Europese zoogdieren, Stichting Uitgeverij KNNV, Zeist 2010.
29. Waarnemingenverslag 2007 'Dagvlinders, libellen en sprinkhanen' (verspreidingsperiode 1999-2006), EIS-Nederland, De Vlinderstichting en de Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie.
30. Westhoff, dr. V., drs. A.J. den Held, Plantengemeenschappen in Nederland, boek Thieme & cie, Zutphen 1975.
31. Dienst Landelijk Gebied, Handreiking Flora- en faunawet, Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling, versie 1.1 (werkkader intern), 31 oktober 2008.
32. Dienst Regelingen, Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen, brief met referentie ffw2009.corr.046, 26 augustus 2009.
33. Advies Flora- en faunawet Wereldbazar, Hamdijk 5 te Nieuweschans, BügelHajema Adviseurs 195.20.03.30.11, Assen, februari 2008.

B i j l a g e n

1. Wet- en regelgeving natuurwaarden
2. Opgave QuickScanHulp

Bijlage 1. Wet- en regelgeving natuurwaarden

Relevante wet- en regelgeving met betrekking tot soortenbescherming betreft de Flora- en faunawet en het Besluit Rode lijsten flora en fauna. Relevante wet- en regelgeving met betrekking tot gebiedsbescherming betreft de Natuurbeschermingswet 1998 en het beschermingsregime van de Ecologische Hoofdstructuur. In het navolgende wordt een toelichting op deze wet- en regelgeving gegeven.

Flora- en faunawet

Op 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. Het soortenbeleid uit de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrichtlijn van 1992 van de Europese Unie is hiermee in de nationale wetgeving verwerkt.

Achter de Flora- en faunawet staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende dieren en planten (zowel beschermde als onbeschermde) en hun leefomgeving. Die zorgplicht houdt in ieder geval in dat iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen heeft voor flora of fauna, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten. Diegene moet alle maatregelen nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden verwacht om die nadelige gevolgen te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken (artikel 2).

ZORGPLICHT

Volgens de Flora- en faunawet is het verboden om beschermde planten te verwijderen of te beschadigen (artikel 8), beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen (artikel 9) of opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen te beschadigen (artikel 11). Ook het rapen of beschadigen van eieren van beschermde dieren is verboden (artikel 12). Tevens moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat enkele van deze verboden indirect worden overtreden door aantasting van bijvoorbeeld het foerageergebied en migratieroutes.

VERBODEN

Beschermde zijn de inheemse zoogdieren (met uitzondering van huismuis, bruine rat en zwarte rat), alle inheemse vogels, amfibieën en reptielen, sommige planten, vissen, vlinders, libellen, kevers en mieren en rivierkreeft, wijngaardslak en Bataafse stroommossel.

BESCHERMDE SOORTEN

Op 23 februari 2005 is de AMvB 2004 betreffende artikel 75 van de Flora- en faunawet in werking getreden. Deze AMvB deelt de in Nederland beschermde soorten in drie beschermingsregimes in. In de 'Lijst van alle soorten beschermd onder de Flora- en faunawet' worden de soorten ingedeeld in drie tabellen. Het gaat hierbij om algemene soorten (soorten uit tabel 1), overige soorten (soorten uit tabel 2) en strikt beschermde soorten (soorten uit tabel 3). Om verwarring te voorkomen, wordt in dit rapport respectievelijk de benaming licht, middelzwaar en streng beschermd gehanteerd.

BESCHERMINGSREGIMES

TABEL 1	<p>Licht beschermde soorten (algemene soorten) zijn in Nederland zo algemeen voorkomend dat wordt aangenomen dat ruimtelijke ontwikkelingen de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet negatief beïnvloeden. Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor de artikelen 8 tot en met 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. De verboden, bedoeld in artikel 9 tot en met 11 van de wet, gelden in het geheel niet ten aanzien van mol, bosmuis en veldmuis. Daarnaast gelden ze niet ten aanzien van huisspitsmuis voor zover dit dier zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevindt.</p>
TABEL 2	<p>Voor middelzwaar beschermde soorten (overige soorten) en vogels geldt een vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet, mits wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie goedgekeurde gedragscode (zie hierna). Deze gedragscode moet door de sector of de ondernemer zelf worden opgesteld en ingediend voor goedkeuring. Zolang geen gedragscode is opgesteld, moet voor verstoring van de soorten ontheffing worden aangevraagd. Toetsingscriteria voor het verlenen van een ontheffing bij middelzwaar beschermde soorten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de activiteit mag er niet voor zorgen dat afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort; - de activiteit moet een redelijk doel dienen.
TABEL 3	<p>Ontheffing voor streng beschermde soorten en vogels wordt alleen verleend onder strikte voorwaarden. De algemene beleidslijn hierbij is dat de ingrepen zodanig worden gemitigeerd dat er geen effecten zijn te verwachten op het goede voortbestaan van de soort op de locatie van de ingreep. Toetsingscriteria voor het verlenen van een ontheffing zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - er mag geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit zijn; - de activiteit mag er niet voor zorgen dat afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort; - er moet een in of bij de wet genoemd belang zijn; - er wordt zorgvuldig gehandeld; - er vindt geen benutting of economisch gewin plaats.
ACTIVITEITENPLAN	<p>Ten behoeve van een ontheffingsaanvraag artikel 75 Flora- en faunawet dient een activiteitenplan te worden opgesteld. In het activiteitenplan worden het doel van de aanvraag en een uitgebreide onderbouwing van de activiteit beschreven. Het vormt de basis van de beoordeling door de Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie.</p>
AFWIJZING	<p>Wanneer door middel van het nemen van mitigerende maatregelen een verbodsovertreding wordt voorkomen, kan het eveneens goed zijn om een activiteitenplan op te stellen om het 'zorgvuldig werken' vast te leggen. Dit activiteitenplan kan via de aanvraagprocedure voor een ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet ter beoordeling aan de Dienst Regelingen worden voorgelegd. Hierbij wordt dan ingezet op een goedkeuring van de maatregelen, maar</p>

een afwijzing van de ontheffingsaanvraag. Door uitvoering van de maatregelen die in het activiteitenplan zijn beschreven, wordt een overtreding van de Flora- en faunawet namelijk voorkomen en is een ontheffing niet nodig.

Een gedragscode is een document waarin wordt aangegeven hoe bij het uitvoeren van activiteiten of werkzaamheden schade aan beschermde planten en dieren wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Ook wordt in de gedragscode aangegeven hoe in de praktijk zorgvuldig wordt gehandeld.

GEDRAGSCODE

Om te voldoen aan de onderzoeksverplichting naar andere eventueel belemmerende regelgeving zoals gesteld in artikel 3.1.6 Bro, is het voldoende dat een ecooloog vaststelt dat er geen ontheffingen volgens artikel 75 Flora- en faunawet nodig zijn of dat deze kunnen worden verkregen (ABRvS 23 augustus 2006). Dit oordeel is geldig wanneer het is gebaseerd op goed onderzoek en juridisch navolgbaar is gedocumenteerd, zoals in voorliggende rapportage is gebeurd. De begrippen 'ecoloog', 'goed onderzoek' en 'rapportage' zijn beschreven in de 'Handreiking Flora- en faunawet, 31 oktober 2008' van de Dienst Landelijk Gebied.

BEOORDELING

Besluit Rode lijsten flora en fauna

De Rode lijsten zijn officieel door de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit vastgesteld (Besluit Rode lijsten flora en fauna, november 2004, gedeeltelijk herzien en aangevuld per september 2009) op grond van de artikelen 1 en 3 van het Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijk leefmilieu in Europa van 19 september 1979 (Verdrag van Bern). Voor het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie zijn de rode lijsten mede richtinggevend voor het te voeren natuurbeleid. Veel rode lijstsoorten (vooral planten) worden niet door de Flora- en faunawet beschermd en hebben daardoor geen (duidelijke) juridische status.

De rode lijsten zijn samengesteld aan de hand van twee criteria, te weten de trend en de zeldzaamheid. De rode lijstsoorten worden ingedeeld in de volgende categorieën, met de daarbij behorende trend en zeldzaamheid:

SAMENSTELLING

- **UW** uitgestorven op wereldschaal: maximaal afgenomen en nu afwezig op wereldschaal;
- **UWW** in het wild uitgestorven op wereldschaal: maximaal afgenomen en nu in het wild afwezig op wereldschaal, maar in Nederland nog wel in gevangenschap gehouden of gekweekt;
- **VN** verdwenen uit Nederland: maximaal afgenomen en nu afwezig in Nederland;
- **VNW** in het wild verdwenen uit Nederland: maximaal afgenomen en nu in het wild afwezig in Nederland, maar in Nederland nog wel in gevangenschap gehouden of gekweekt;
- **EB** ernstig bedreigd: zeer sterk afgenomen en nu zeer zeldzaam;
- **BE** bedreigd: sterk afgenomen en nu zeldzaam tot zeer zeldzaam, of zeer sterk afgenomen en nu zeldzaam;

- **KW** kwetsbaar: matig afgenomen en nu vrij tot zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen en nu vrij zeldzaam;
- **GE** gevoelig: stabiel of toegenomen, maar zeer zeldzaam, of sterk tot zeer sterk afgenomen, maar nog algemeen.

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet uit 1967 voldeed niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen aan natuurbescherming stellen. Daarom is op 1 oktober 2005 de Natuurbeschermingswet 1998 van kracht geworden, die de gebiedsbescherming van nationaal begrensde natuurgebieden bundelt. Daarmee zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet 1998 verwerkt.

BESCHERMDE GEBIEDEN

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet 1998:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- staatsnatuurmonumenten en beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands.

Verder is deze wet de basis voor het nationale Natuurbeleidsplan (structuurvisie) waarin de Ecologische Hoofdstructuur is geregeld.

VERGUNNING

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen Gedeputeerde Staten van de provincies de vergunningen, maar bij landsbelangoverschrijdende gebieden doet de minister van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie dit.

ORIËNTATIEFASE/VOORTOETS

Bij projecten, plannen en activiteiten in of in de omgeving van een beschermd gebied moet in een vooroverleg tussen het bevoegd gezag en de initiatiefnemer (samen met zijn ecologisch adviseur), worden ingeschat of de voorgestane ontwikkeling een significant negatief effect op dit gebied tot gevolg kan hebben. In deze oriëntatiefase vindt een globale toetsing plaats, de zogenaamde voortoets, waardoor een indicatie van de mogelijke negatieve gevolgen wordt verkregen. Op deze manier kan worden bepaald hoe de verdere procedure dient te worden doorlopen en of vergunningverlening aan de orde is. Het bevordert de voortgang van het proces wanneer de initiatiefnemer een aantal globale onderzoeksgegevens voor dit vooroverleg aanlevert. In voorliggend rapport heeft de ecooloog die gegevens beschreven.

BEOORDELING

In tegenstelling tot de beoordeling in het kader van de Flora- en faunawet, die door de ecooloog wordt gegeven, is voor de Natuurbeschermingswet 1998 het oordeel van het bevoegd gezag nodig (zie ook Vergunning). Teneinde te voldoen aan artikel 3.1.6 Bro moet het oordeel van het bevoegd gezag deel uitmaken van de besluitvorming in de planologische procedure, tenzij het objectief overduidelijk is dat beschermde gebieden niet kunnen worden geschaad door de getoetste ontwikkeling.

Wanneer er geen wetenschappelijke zekerheid bestaat dat er geen significant negatief effect is, moet een passende beoordeling worden uitgevoerd. Indien er mogelijk wel een negatief effect is, maar dit zeker niet significant is, moet een verslechterings- en verstoringstoets worden gedaan. Voor beide toetsen moet de initiatiefnemer de gegevens aanleveren in de vorm van een natuurbeschermingswetrapport. Het bevoegd gezag toetst deze rapportage op verzoek van de initiatiefnemer. In beginsel verleent het bevoegd gezag alleen een vergunning als zekerheid is verkregen dat de activiteit de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast. Indien een gebied alleen of mede op grond van een eerdere aanwijzing als natuurmonument is aangewezen, geldt voor dat zelfstandige gebied of voor die specifieke aanwijzingscriteria een lichter afwegingskader met een zekere bestuurlijke vrijheid.

VERGUNNINGAANVRAAG

Wanneer het bevoegd gezag een passende beoordeling nodig acht, moet rekening worden gehouden met de ADC-criteria. Het project moet dan achtereenvolgens worden beoordeeld op: mogelijke (A) alternatieven, (D) dwingende redenen van groot openbaar belang en verplichte (C) compensatie. Veel projecten zullen niet aan deze criteria voldoen. Het kan daarom gunstig zijn om bij twijfel over effecten een uitgebreider vooronderzoek te doen in de vorm van een natuurbeschermingswetonderzoek. Een interactief proces tussen de onderzoekers, de initiatiefnemer en zijn ontwerpers, biedt daarnaast de mogelijkheid om het plan zo bij te stellen dat significant negatieve effecten worden voorkomen.

ADC-CRITERIA

De omvang van de effecten wordt getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende beschermd gebied. Deze doelstellingen zijn of worden opgenomen in de aanwijzingsbesluiten en de beheerplannen. In het aanwijzingsbesluit van een Natura 2000-gebied staat vanwege welke soorten en habitatten en om welke reden het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen van een gebied mogen niet worden geschaad.

INSTANDHOUDINGSDOELEN

Ten tijde van het schrijven van dit rapport zijn nog niet alle aanwijzingsbesluiten voor de 162 Natura 2000-gebieden klaar. De laatste stand van zaken met betrekking tot de (definitieve) aanwijzingsbesluiten is te vinden op de internet-site van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (gebiedendatabase). Zolang definitieve aanwijzing nog niet heeft plaatsgevonden, wordt getoetst aan de bestaande gebiedsdocumenten of de conceptaanwijzingsbesluiten.

AANGEWEZEN

Voor alle Natura 2000-gebieden moeten beheerplannen worden opgesteld. In een beheerplan wordt vastgelegd hoe en wanneer de doelen voor een gebied worden gehaald (instandhoudingsdoelstellingen). Activiteiten in en rondom Natura 2000-gebieden (landbouw, recreatie, waterbeheer) die negatieve effecten op de natuur(doelen) hebben, kunnen ook in het beheerplan worden geregeld, waarmee een integrale aanpak wordt bewerkstelligd. Een beheerplan moet binnen drie jaar na aanwijzing als Natura 2000-gebied worden vastge-

BEHEERPLANNEN

steld. Sinds 1 september 2009 zijn voor ruim 80 van de 168 gebieden concept-beheerplannen beschikbaar.

Ecologische Hoofdstructuur

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangende structuur van gebieden met een speciale natuurkwaliteit (doelen). De EHS moet biodiversiteit en duurzame natuurkwaliteit in Nederland waarborgen. De EHS is een beleidsconcept dat zijn wortels heeft in het Nationaal Natuurbeleidsplan van 1990. In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) staan de plannen van de rijksoverheid met betrekking tot de EHS. Provincies zijn verantwoordelijk voor de realisering van de EHS. In de Provinciale Structuurvisie en Provinciale Ruimtelijke Verordening is dit als beleidsdoel opgenomen.

BESCHERMDE GEBIEDEN

De EHS bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden;
- toekomstige natuurgebieden;
- beheergebieden.

BESCHERMING

Voor de EHS geldt het beschermings- en compensatieregime uit de Nota Ruimte, zoals uitgewerkt in de Spelregels EHS (Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS). In het geval van een ruimtelijke procedure worden ingrepen bij EHS-gebieden door het bevoegd gezag, het college van Gedeputeerde Staten van de provincie, getoetst. Wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS mogen niet worden aangetast. Aantasting wordt alleen verdedigbaar geacht als aantoonbaar is dat het project van groot openbaar belang is en er geen redelijk alternatief bestaat. Hier geldt het zogenaamde 'nee, tenzij'-principe. De aantasting moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd. Restschade moet worden gecompenseerd.

BEOORDELING

In tegenstelling tot de beoordeling in het kader van de Flora- en faunawet, die door een ecooloog wordt gegeven, is in het geval van effecten op de EHS het oordeel van het bevoegd gezag nodig. Dit komt overeen met de Natuurbeschermingswet 1998. Het college van Gedeputeerde Staten van de betreffende provincie is gewoonlijk het bevoegd gezag. In voorliggend rapport levert de ecooloog wel de argumenten voor dat besluit. Teneinde te voldoen aan artikel 3.1.6 Bro moet het oordeel van het bevoegd gezag deel uitmaken van de besluitvorming in de planologische procedure, tenzij het objectief overduidelijk is dat beschermde gebieden niet kunnen worden geschaad door de getoetste ontwikkeling.

**Bijlage 2. Opgave NDFP - quickscanhulp.nl 29-10-2012
15:43:30**

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Boomvalk	Vogels	Strikt beschermd	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	Strikt beschermd	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	Strikt beschermd	0 - 1 km
Havik	Vogels	Strikt beschermd	0 - 1 km
Huismus	Vogels	Strikt beschermd	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	Strikt beschermd	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	Strikt beschermd	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels	Strikt beschermd	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	Strikt beschermd	0 - 1 km
Zwarte Wouw	Vogels	Strikt beschermd	0 - 1 km
Das	Zoogdieren	Strikt beschermd	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	Strikt beschermd	0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	Strikt beschermd	0 - 1 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	Strikt beschermd	0 - 1 km
Watervleermuis	Zoogdieren	Strikt beschermd	0 - 1 km
Steenmarter	Zoogdieren	Middelzwaar beschermd	1 - 5 km
Grote modderkruiper	Vissen	Strikt beschermd	1 - 5 km
Gierzwaluw	Vogels	Strikt beschermd	1 - 5 km
Ooievaar	Vogels	Strikt beschermd	1 - 5 km
Roek	Vogels	Strikt beschermd	1 - 5 km
Wespendief	Vogels	Strikt beschermd	1 - 5 km
Kleine modderkruiper	Vissen	Middelzwaar beschermd	5 - 10 km
Eekhoorn	Zoogdieren	Middelzwaar beschermd	5 - 10 km
Keizersmantel	Insecten - Dag- vlinders	Strikt beschermd	5 - 10 km
Steenuil	Vogels	Strikt beschermd	5 - 10 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	Strikt beschermd	5 - 10 km
Waterspitsmuis	Zoogdieren	Strikt beschermd	5 - 10 km
Levendbarende hagedis	Reptielen	Middelzwaar beschermd	10 - 25 km
Grote bosmuis	Zoogdieren	Middelzwaar beschermd	10 - 25 km
Boomkikker	Amfibieën	Strikt beschermd	10 - 25 km
Heikikker	Amfibieën	Strikt beschermd	10 - 25 km
Gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen	Strikt beschermd	10 - 25 km
Groene glazenmaker	Insecten - Libellen	Strikt beschermd	10 - 25 km
Boommarter	Zoogdieren	Strikt beschermd	10 - 25 km
Brandts vleermuis	Zoogdieren	Strikt beschermd	10 - 25 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	Strikt beschermd	10 - 25 km
Tweekleurige vleermuis	Zoogdieren	Strikt beschermd	10 - 25 km
Baardvleermuis	Zoogdieren	Strikt beschermd	25 - 50 km

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Franjestaart	Zoogdieren	Strikt beschermd	25 - 50 km
Gewone-, Kleine- of Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	Strikt beschermd	25 - 50 km
Gewone- of Grijsz grottoorvleermuis	Zoogdieren	Strikt beschermd	25 - 50 km
Gewone of Kleine dwergvleermuis	Zoogdieren	Strikt beschermd	25 - 50 km
Kleine dwergvleermuis	Zoogdieren	Strikt beschermd	25 - 50 km
Meervleermuis	Zoogdieren	Strikt beschermd	25 - 50 km
Myoot onbekend	Zoogdieren	Strikt beschermd	25 - 50 km

Colofon

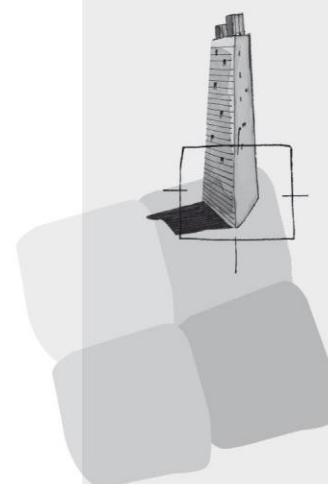
Opdrachtgever
De Wereldbazar OG B.V.

Rapport
De heer drs. R.G. Meijer
BügelHajema Adviseurs

Fotografie
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
De heer drs. P.J.R. Bügel en
de heer drs. ing. P. Gorissen

Projectnummer
195.20.04.01.00

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
Postbus 274
9400 AG Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E assen@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort